

PM: EU-konstitutionen

Miljöpartiet de Gröna
Partistyrelsens arbetsutskott den 10 oktober 2007

1. Inledning

När de franska och holländska väljarna röstade nej till det tidigare förslaget på en EU-konstitution i senvåren 2005 så hoppades Miljöpartiet de Gröna att det skulle resultera i en förutsättningslös diskussion om EU:s framtid. Så blev det inte. Det blev mer en paus än en tanke. Nu ligger ett, i princip, likadant förslag på EU-konstitution på bordet som ska behandlas hösten 2007. Om EU:s stats- och regeringschefer får som de vill kommer de olika länderna att godkänna det under 2008 så att det kan träda i kraft i samband med EU-parlamentsvalen och att en ny EU-kommission tillträder sommaren 2009.

Istället för en diskussion om EU:s framtid där man ser till vilka problem och möjligheter som finns med ett EU som snart omfattar halva Europa fortsätter man i gamla hjulspår. Istället för ett EU som kan möta klimatförändringarna så gör man inget nytt. EU kan genom en omställning av inom såväl energi- och klimatpolitiken som transportpolitiken göra stor nytta när det gäller att minska vår påverkan på klimatet. Istället tycks EU-ledarna vara mer intresserade av att centralisera beslutsfattandet och fortsätta den gamla förlegade jordbrukspolitiken. Istället för att ge den enskilda medlemsstaten mer makt så flyttar man mer makt till EU. Man ger små medlemsstater mindre inflytande medan de riktigt stora länderna får mer att säga till om.

Det EU som växer fram genom den nya EU-konstitutionen är något helt annat än det EU vi har idag. Med de stora maktöverföringar till EU, som föreslås, så menar vi att det krävs en svensk folkomröstning. Med en folkomröstning ökar delaktigheten för medborgarna i EU. Miljöpartiet anser inte att de föreslagna förändringarna av EU är bra och skulle vilja ha en helt annan utveckling av EU. Vi säger därför nej till EU-konstitutionen och kommer i en folkomröstning att uppmana väljarna att rösta nej.

Ett nej till EU-konstitutionen är ett ja till något annat. Det är ett ja till att vi ska ha en förutsättningslös diskussion om EU:s framtid. Det är ett ja till ökad decentralisering av EU:s makt och det är ett ja till ett EU som arbetar för att hejda klimatförändringarna.

I detta PM utgår vi, om inget annat sägs, från de artikelnummer som finns i det förslag som presenterades den 5 oktober 2007. Dessa nummer kan ändras efter de två EU-toppmötena som ska hållas i oktober och december 2007. Miljöpartiet kommer att ta fram en rapport våren 2008 gällande EU-konstitutionen som är mer utförligt än detta övergripande PM.

2. Innehållsförteckning

1. Inledning.....	2
2. Innehållsförteckning.....	3
3. Sammanfattning	4
4. Bakgrund	5
4.1 EU:s framtidskonvent.....	5
4.2 Tankepausen	6
4.3 Det nya startskottet för EU-konstitutionen.....	6
4.4 Den omdöpta EU-konstitutionen	7
5. Institutionella förändringar	7
5.1 Röstviktningsystemet	7
5.2 Ingen EU-kommissionär från varje land	8
5.3 Det blir en EU-president	9
5.4 EU-kommissionen går mot att bli en EU-regering	9
5.5 Utrikesministern	10
5.6 De nationella parlamentens roll.....	11
5.7 Subsidiaritetsprövningen	11
5.8 EG-rättens företrädare blir inte fördragsfäst.....	11
5.9 Flexibilitetsklausul	12
5.10 Passarellerna	12
5.11 Äntligen en utträdesparagraf	12
5.12 Positivt med medborgarinitiativ.....	12
6. EU: utrikespolitik	13
6.1 Alliansfriheten urholkas	13
6.2 Det blir en upprustningsplikt.....	14
6.3 Militära operationer i EU:s namn	14
6.4 Solidaritetsklausul	14
7. Mer makt i rättsliga frågor	15
7.1 Vetorätten slopas	15
7.2 Nej tack till EU-polis	15
7.3 Nej till harmonisering av straffrätten.....	15
7.4 Åklagarmyndighet	16
8. Rättighetsstadgan.....	16
8.1 EU som juridisk person.....	16
9. Nej till en enhetlig asylpolitik.....	17
10. Ökad öppenhet i EU	17
10.1 Övergripande	17
10.2 Kräv meddelarfrihet för anställda av EU.....	18
11. Ökad makt till EU i fler frågor	18
11.1 Rymdpolitik	18
11.2 Idrottspolitik	18
12. Miljöfrågorna glömdes bort	18
12.1 Klimatskrivningen	18
12.2 Miljögarantin.....	19
12.3 Euratom blir kvar	19
13. Inget undantag från EMU	19
14. Sverige måste ha en folkomröstning.....	19

3. Sammanfattning

På EU-toppmötet midsommarhelgen 2007 beslutade EU:s stats- och regeringschefer att väcka liv i det tidigare förslag till EU-konstitution som legat på is sedan de franska och nederländska väljarna röstade nej i sina respektive folkomröstningar 2005. EU-toppmötet beslutade att EU-konstitutionen skulle döpas om till Reformfördraget och de utlyste en regeringskonferens med uppdrag att ta fram en ny fördragstext till EU-toppmötet den 18-19 oktober 2007.

Skillnaden mellan EU-konstitutionen och Reformfördraget är framför allt kosmetisk. Utrikesminister för EU får en ny titel, EU-flaggan ska inte längre skrivas in i grundlagen men den kommer naturligtvis att vaja över EU institutionerna likväl.

En undersökning som jämfört det nya utkastet med EU-konstitutionen paragraf för paragraf har kommit fram till att det nya förslaget är till 96 procent identiskt med det tidigare. Även EU-kommissionär Margot Wallström förklarar att "det är väsentligen samma förslag som den gamla EU-konstitutionen".

Om den antas så kommer det att innebära en massiv överföring av makt till EU från medlemsstaterna på flera områden, till exempel utrikespolitik och försvar, asylpolitik, brottbekämpning samt rymd- och idrottspolitik.

Förslaget innebär också en kraftig förskjutning av makten inom EU från de små länderna till de stora. Sveriges inflytande i EU:s ministerråd minskar och våra möjligheter att säga nej till nya lagförslag blir mer än halverad.

Om den nya EU-konstitutionen går igenom kommer EU också få en EU-president och en utrikesminister för EU. Medlemsländerna kommer inte längre vara garanterade representation i EU-kommissionen, vilket kraftigt undergräver känslan av att EU-kommissionen består av representanter från alla EU:s länder.

Den nya EU-konstitutionen är också ett allvarligt hot mot alliansfriheten. Enligt avsnitt 27:3 i EU-fördraget, förbinder sig medlemsländerna till militär upprustning och artikel 27.2 innebär att man tar ett principbeslut om upprättande av en EU-armé.

Inte heller innehåller det nya förslaget någon miljögaranti som tillåter länder att gå före med en tuffare miljöpolitik. Några nya verktyg för att ta itu klimatproblemen finns inte heller.

Under förhandlingarna kring den nya grundlagen har miljöpartiet lagt flera konkreta förslag på hur den skulle kunna förbättras. Beklagligt nog har den borgerliga regeringen valt en passiv linje och de har inte ens velat lyfta förslag som de själva ursprungligen stödjer. Statsminister Fredrik Reinfeldt (m) har istället lojalt slutit upp bakom det tyska ordförandeskapet med Tysklands förbundskansler Angela Merkel i spetsen och försökt vinna guldmedalj som bäst och tystat i klassen. Den borgerliga regeringen har inte ens försökt förverkliga sitt vallöfte om att arbeta för ett "smalare, men vassare EU".

Miljöpartiet anser att förslaget måste underställas folkomröstning. Undersökningar i Sverige visar samstämmigt att en stor majoritet av folket vill ha en folkomröstning. Enligt SIFO i juni 2007 vill 67 procent av väljarna ha en folkomröstning.

Efter att Frankrike och Nederländerna röstade nej till EU-konstitutionen trodde vi att EU skulle ta intryck av kritiken och försöka göra något åt sin bristande legitimitet, demokrati och överdrivna centralisering. Men istället har man valt att presentera det nedröstade förslaget under ett nytt namn. Huvudsyftet med det så kallade Reformfördraget är att driva igenom EU-konstitutionens innehåll utan att ge folk i EU:s medlemsländer chansen att säga sin mening.

Vi avslutar med att citera vad Luxemburgs premiärminister Jean-Claude Juncker, som är en varm anhängare av den nya EU-grundlagen, sade om EU-toppmötet midsommaren 2007: "Huvudbekymret för somliga av mina kolleger runt bordet var att komma överens om ett fördrag som kunde antas utan folkomröstning. Jag är förvånad över att man är så rädd för sin befolkning".

4. Bakgrund

4.1 EU:s framtidskonvent

De senaste decennierna har de fördrag som reglerar hur EU styrs skrivits om ungefär en gång vart femte år. Varje förändring har inneburit att EU fått ytterligare makt över medlemsstaterna. 1986 infördes majoritetsbeslut när det gällde den inre marknaden genom den så kallade Enhetsakten. På ett toppmöte 1991 gjorde man upp Maastrichtfördraget, som bland mycket annat innehöll beslutet om EMU och de första stegen för en utrikespolitik för EU. År 1997 kom Amsterdamfördraget och i december år 2000 Nicefördraget. Så fort en fördragsändring har trätt i kraft börjar man arbetet på nästa. Vid EU-toppmötet i Laeken 2001 diskuterade EU-ledarna hur medborgarna i EU:s medlemsländer skulle komma närmare EU. EU hade redan vid denna tidpunkt svårt att engagera vanliga människor. EU-ledarna beslöt därför att inkalla ett framtidskonvent.

Framtidskonventet bestod av representanter för medlemsländernas regeringar och parlament, EU-parlamentet och EU-kommissionen. Den svenska delegationen bestod av 6 personer, dock ingen EU-kritiker. Till konventets ordförande valdes den före detta franske presidenten Giscard d'Estaing. En av de första sakerna han gjorde var att föreslå att EU borde byta namn till Europas Förenta Stater. Så blev det tack och lov inte, men konventet antog flera andra förslag som går i samma riktning.

Framtidskonventet presenterade sitt förslag sommaren 2003, och det överlämnades då till EU-ländernas stats- och regeringschefer som slutförhandlade det. Det fanns en stor kritik i Sveriges riksdag mot många av förslagen, och den kritiken kom inte bara från EU-motståndare. Majoriteten i Sveriges riksdag uttalade sig till exempel mot förslaget om att inrätta en EU-president, mot de så kallade passarellerna, mot att skriva in i fördragen att EG-rätten ska stå över svensk lag och mot att avskaffa principen om att varje land ska ha en EU-kommissionär. Dåvarande statsminister

Göran Persson (s) lyckades dock inte få gehör för de svenska ståndpunkterna, och på EU-toppmötet den 18:e juni 2004 kom regeringscheferna överens om att EU-konstitution i princip skulle se ut som konventets förslag.

Folkomröstningar genomfördes i Spanien, Luxemburg, Nederländerna, Frankrike och var också planerade i Irland, Danmark, Estland, Tjeckien och Polen. I Storbritannien hade samtliga de tre stora partierna lovat en folkomröstning under valrörelsen. I Sverige samlade den tvärpolitiska kampanjorganisationen Folkomröstning.nu in mer än 120 000 namn för en folkomröstning, men s-regeringen och de borgerliga partierna sade bestämt nej till en svensk folkomröstning.

I folkomröstningarna i Spanien och i Luxemburg vann ja-sidan klart. I Frankrike och Nederländerna vann dock nej-sidan senvåren 2005. Därmed hade EU-konstitutionen fallit eftersom alla länder måste vara överens. Samtidigt stod det klart att EU-konstitutionen sannolikt skulle falla i ytterligare länder, bland annat Storbritannien och Danmark.

4.2 Tankepausen

Den traditionella metoden när ett medlemsland har röstat nej till ett nytt EU-fördrag är att man väntar ungefär ett år och sedan utlyser en ny folkomröstning om samma sak. Det var den metod som tillämpades i Danmark 1992-93 och på Irland 2001- 2002. Den här gången var det dock inga små länder som hade röstat nej. Frankrike och Nederländerna tillhör EU:s grundarländer och man kan inte vifta bort deras folkviljor hur som helst, i alla fall inte utan eftertanke.

EU:s ledare utlyste då en tankepaus, som varade från juni 2005 till våren 2007. Det var dock betydligt mer paus än tanke. Vad man definitivt inte gjorde under pausen var att tänka efter vad det var som var fel med EU-konstitutionen och hur man skulle kunna göra EU bättre. Istället funderade man på hur man skulle kunna få EU-ländernas medborgare att gå med på samma förslag som redan förkastats. Och medan de länder som utlovat folkomröstningar tog paus på grund av rädslan för att folken skulle rösta nej, så skyndade ja-sidan i andra länder på med att ratificera ett fördrag som redan hade fallit. Hösten 2007 har EU-konstitutionen hittills ratificerats av 17 länder. Det har även godkänts av det tyska parlamentet, men landets författningsdomstol har stoppat ratificeringen.

4.3 Det nya startskottet för EU-konstitutionen

Det tyska ordförandeskapet med Tysklands förbundskansler Angela Merkel i spetsen bestämde sig för att väcka liv i EU-konstitutionen igen våren 2007. EU-toppmötet i juni 2007 beslutade att utlysa en ny regeringskonferens för att skriva om EU-konstitutionen.

Den svenska regeringen har hela tiden fört en ytterst passiv linje i dessa förhandlingar och arbetat för att så lite som möjligt skulle förändras. Den linjen har i stort sett varit framgångsrik, vilket miljöpartiet beklagar. Som en skarp kontrast till den borgerliga regeringen har miljöpartiet drivit att man skulle ta tillfället i akt att försöka genomföra förbättringar av förslaget. Vi har bland annat föreslagit att

regeringen borde driva de krav som riksdagen ställde när förslaget ursprungligen förhandlades fram. Det gäller till exempel motstånd mot EU-president och att medlemsländerna även i fortsättningen ska vara garanterade en EU-kommissionär.

Den borgerliga regeringen och socialdemokraterna har dock inte velat driva några krav på förbättringar överhuvudtaget. Regeringen motiverar sin passiva politik med att de är rädda för att den kompromiss om EU-konstitutionen som EU:s ledare enades om i juni 2004 skulle falla samman om man började diskutera förbättringar. Den svenska regeringen vill alltså att EU ska möta kritiken mot EU genom att komma tillbaka med samma förslag en gång till.

4.4 Den omdöpta EU-konstitutionen

EU-toppmötet i juni 2007 lade alltså fast huvudlinjerna. Till att börja med ska fördraget inte kallas konstitution, istället kommer det att gå under det nya oskyldigare namnet Reformfördrag. EU-toppmötet beslutade också att man skulle behålla den gamla fördragsstrukturen. Istället för att slå samman EG- och EU-fördragen till en samlad text, ska EU behålla strukturen med två huvudfördrag. De ändringar som föreslogs i konstitutionen ska skrivas in direkt i de båda fördragen var för sig.

Poängen med att möblera om bland paragraferna och ändra fördragsstrukturen på detta sätt är att det nu är möjligt för regeringarna i länder som Nederländerna att säga att man har övergett iden om en EU-konstitution. Istället återfinns dess innehåll i två olika fördrag. Men slipper den pinsamma situationen att komma tillbaka till väljarna med exakt samma text som de redan har förkastat. Istället kommer man tillbaka med två nya texter, som dock har nästan exakt samma innehåll. Den brittiska tankesmedjan Open Europe har jämfört Reformfördraget paragraf för paragraf och kommit fram till att innehållet är till 96 procent identiskt med EU-konstitutionen.

Det övergripande målet under tankepausen har uppenbarligen inte varit att försöka skapa något nytt utan att försöka undvika folkomröstningar. För EU:s ledare är det viktigare att försöka få igenom EU-konstitutionens innehåll än att lyssna på sina folk.

5. Institutionella förändringar

5.1 Röstviktningssystemet

Mäktigast när det gäller att fatta beslut är EU:s ministerråd, som består av en minister från varje land i det politikområde som ska avhandlas. När EU:s ministerråd ska rösta om förslag, där de tar beslut med kvalificerad majoritet, så har medlemsländerna olika antal röster. Stora länder har redan idag fler röster än små länder. Tyskland, Frankrike och Storbritannien har 27 röster var. Sverige har 10 röster, vilket är cirka 3 procent av rösterna. För att man ska kunna ta ett beslut krävs att ett förslag får 255 röster av 345, vilket motsvarar ca 74 procent.

Den nuvarande röstviktningen är tänkt att ersättas med ett nytt system där ländernas röstvikt är lika stor som deras befolkning, vilket kommer att gynna de stora länderna

ordentligt. Sveriges befolkning är strax under 2 procent av EU:s som helhet. I det nya systemet sänker man också gränsen för kvalificerad majoritet till 65 procent så att det blir lättare att hitta en beslutande majoritet, samtidigt som det blir lättare att köra över dem som motsätter sig förslag. Sammantaget innebär förändringarna att Sveriges förmåga att stoppa nya EU-lagar halveras.

Under EU-toppmötet i juni 2007 drev dock Polen igenom en kompromiss där den nya röstviktningen inte kommer att införas förrän år 2014, och att det gamla systemet ska användas parallellt med det gamla fram till år 2017.

Med det nya förslaget till röstregler får de fyra största länderna: Tyskland, Frankrike, Italien och Storbritannien tillsammans över 53 procent av rösterna. Det finns en klar risk att de fyra stora helt kommer att dominera beslutsfattandet. Detta kommer att få stor inverkan på förhandlingsmönstren, och små länder löper risk att marginaliseras.

För Sveriges del innebär förslaget att vår förmåga att stoppa beslut i ministerrådet mer än halveras. Idag har den svenska regeringen en niondel av de röster som krävs för att förhindra ett dåligt beslut, med det nya förslaget skulle vi bara ha en nittondel.

Det påstås ofta att det är nödvändigt att förändra röstviktningen i EU för att EU ska kunna fungera, inte minst om fler länder blir medlemmar i EU. Den faktiska grunden för sådana påståenden var dock svag. Det finns ingenting som tyder på att de stora länderna missgynnas eller att den nuvarande röstviktningen leder till svårigheter att fatta beslut – undersökningar har visat att mängden ny EU-lagstiftning faktiskt har ökat med 25 procent sedan EU:s stora utvidgning 2004. Vi noterar också att det faktum att den nya EU-grundlagen skjuter upp införandet av det nya beslutssystemet ända till år 2017 innebär ett tyst erkännande av att förändringen faktiskt inte är nödvändig för att EU ska kunna fungera.

Miljöpartiet känner ingen större kärlek för den kompromiss som nåddes i Nicefördraget i december år 2000, men vi anser att de små ländernas röst måste värnas. Därför förkastar vi det nya förslaget på röstregler i EU.

5.2 Ingen EU-kommissionär från varje land

Idag har varje medlemsland rätt till en ledamot i EU-kommission. Den nya EU-konstitutionen innebär att den rätten försvinner och ersätts med ett rotationssystem. Från och med år 2014 kommer bara 2/3-delar av länderna ha en ledamot i EU-kommission samtidigt. Detta sägs göra EU-kommissionen effektivare, men kommer också att undergräva legitimiteten i dess beslut. Den svenska kommissionären Margot Wallström har till exempel gått ut och sagt att hon skulle föredra att varje land har en egen EU-kommissionär. Enligt Wallström har också de farhågor som fanns innan utvidgningen om att EU-kommission med 27 ledamöter skulle bli för stor för att fungera kommit på skam och arbetet har istället blivit effektivare.

Miljöpartiet anser att varje land ska ha en egen EU-kommissionär och vi ser därför den nya EU-konstitutionen som en klar försämring på den här punkten. Enligt fördraget representerar inte EU-kommissionärerna sina hemländer utan EU som

helhet, men i praktiken spelar EU-kommissionärerna en viktig informell roll för att deras hemländers perspektiv ska komma fram i systemet. Det är därför som frågan anses så viktig.

Detta förslag kan innebära att EU:s beslutsprocess försämras. Risken finns att de länder som saknar fullvärdiga EU-kommissionärer får mindre tyngd och sämre möjligheter att få in sina perspektiv i processen. Denna risk är större för de små medlemsstaterna än för de stora, eftersom de stora ländernas tyngd i ministerrådet gör att det alltid kommer att tas hänsyn till dem ändå.

5.3 Det blir en EU-president

Den nya EU-grundlagen föreslår att det roterande ordförandeskapet i Europeiska Rådet ska ersättas med en vald ordförande, en slags EU-president, som ska väljas för en period av två och ett halvt år och kunna omväljas en gång. Ordföranden ska dessutom väljas med kvalificerad majoritet, vilket betyder att de stora medlemsländerna får ett mycket stort inflytande över valet. Samtliga partier i Sveriges riksdag, utom socialdemokraterna röstade emot detta förslag när det behandlades i riksdagen 2003.

Om den nya EU-grundlagen går igenom före hösten 2009 kommer statsminister Fredrik Reinfeldt (m) inte att bli EU-ordförande på riktigt. En svag form av rotationssystemet kommer dock att finnas kvar och nationella regeringar kommer att kunna genomföra ett halvårs PR-övning även i framtiden, och svenskar kommer att få leda ett antal möten, men en mycket stor del av den makt som idag ligger i ordförandeskapet kommer att överföras till EU-presidenten. Förslaget om en EU-president stärker de stora ländernas makt i EU då posten väljs med kvalificerad majoritet.

Enligt förslaget kan uppdraget som EU-president kombineras med uppdraget som ordförande för EU-kommissionen. Det är två helt olika roller och det skulle givetvis innebära en mycket stark maktkoncentration. Miljöpartiet tror inte att det är bra för EU med denna maktkoncentration.

5.4 EU-kommissionen går mot att bli en EU-regering

Enligt förslaget till ny EU-grundlag får också EU-kommissionens ordförande en starkare ställning, och allt mer påminna om en premiärminister. I framtiden kommer EU-kommissionens ordförande väljas av EU-parlamentet, efter förslag från Europeiska rådet. Rådet ska ta hänsyn till valen till EU-parlamentet och ägna sig åt "lämpligt samråd" innan de lägger sitt förslag som de ska ta med kvalificerad majoritet. Om rådets förslag inte godtas av EU-parlamentet ska de lägga fram ett nytt förslag inom en månad. Förändringarna innebär en maktförskjutning till EU-parlamentets sida. Risken är också att EU-kommissionens ordförande i framtiden inte kommer att vara en oavhängig representant med uppdrag att arbeta för EU:s bästa som helhet, utan istället vara beroende av den politiska majoriteten i EU-parlamentet.

Det blir också tydligare att det är ordföranden som väljer EU-kommissionärerna. Ett medlemsland ska ta fram tre förslag på lämpliga kandidater, från vilka ordföranden kan välja fritt. Ordföranden får också en utökad rätt att avsätta en EU-kommissionär. Enligt Nice-fördraget måste EU-kommissionen som helhet godkänna en avsättning av en EU-kommissionär. Med konventets förslag får ordföranden rätt att bestämma detta själv.

EU tar i och med det här förslaget ett steg mot att omvandla EU-kommissionen till en europeisk regering. EU-kommissionens ordförande får en roll som påminner om en premiärminister. Frågan är dock om vi verkligen vill ha en utveckling mot parlamentarism inom EU? Parlamentarism är ett bra system för att organisera demokratin i ett land, men det är inte ett bra system för ett internationellt samarbete. Det låga valdeltagandet i valet till EU-parlamentet visar med all önskvärd tydlighet att folket inte efterfrågar parlamentarism på EU-nivå och att problemet med det demokratiska underskottet inte kan lösas på detta sätt.

5.5 Utrikesministern

Den nya EU-grundlagen föreslår att EU ska få en utrikesminister som ska leda unionens utrikes- och säkerhetspolitik. Fast EU väljer att kalla posten "unionens höga representant för utrikes- och säkerhetspolitik". Befogenheterna har inte på något sätt förändrats utan det är fortfarande en utrikesminister det är fråga om.

Utrikesministern föreslås ha ett mycket brett mandat. Han/hon ska både utforma förslag och verkställa politiken. Han/hon ska också vara inblandad i EU:s strukturerade militäraarbete. På en och samma gång ska han/hon vara vice ordförande i EU-kommissionen, och ordförande för rådet för EU:s utrikesministrar (den så kallade dubbelhattningen). Denna roll innebär en stark maktkoncentration och den kan leda till intressekonflikter.

Syftet med förslaget är att utveckla en utrikespolitik för hela EU. Den nya grundlagen är mycket tydlig. Enligt EU-fördraget artikel 11.2 ska EU "...utforma och genomföra en gemensam utrikespolitik som grundas på en utveckling av medlemsstaternas ömsesidiga politiska solidaritet, på en identifiering av frågor av allmänt intresse och på en ständigt ökande grad av samstämmighet i medlemsstaternas åtgärder."

Det är inte ett självändamål att institutionalisera och styra utrikespolitiken för EU:s idag 27 sinsemellan ofta mycket olika medlemsländer. Här, som så ofta annars, menar vi att mångfald kan vara en fördel. Det är bra att länder kan agera olika och det är bra att ländernas folkvilja kan få genomslag i politiken.

EU anser att det är en fördel om EU talar med en röst. Från miljöpartiets sida tycker vi att det är betydligt viktigare vad länderna säger än att de säger samma sak. När EU-länderna ska ena sig om en linje blir den gemensamma åsikten ofta otydlig och luddig. EU:s obegripliga politik gentemot Palestina där man å ena sidan förespråkar demokratiska val samtidigt som man bojkottade valets vinnare är ett avskräckande exempel.

Det hade inte varit till någon fördel för världsfreden om EU hade samlat sig kring en utslätad kompromisslinje inför USA:s angreppskrig mot Irak. Som det nu blev kunde Tyskland och Frankrike ta ställning mot det, vilket troligen bidrog till att vända världsoptionen mot kriget. Om EU hade talat med en röst är risken stor att de hade tvingats vara tysta.

Miljöpartiet är ingen motståndare till samverkan på det utrikespolitiska området, men vi ser inte enhetlighet som ett självändamål. Inrättandet av en utrikesminister på EU-nivå är ett tydligt och viktigt steg mot förverkligandet av en utrikespolitik för EU, vilket vi motsätter oss. Man måste fråga sig vilken linje en utrikesminister i EU ska driva vid en ny kris mellan länderna i EU av den typ Irakkriget gav upphov till? Den frågan har fortfarande inte fått något tydligt svar.

5.6 De nationella parlamentens roll

En bra sak med EU-grundlagen som miljöpartiet välkomnar är att de nationella parlamenten kommer att få se nya lagförslag på förhand och rösta om den. Om parlamenten anser att ett lagförslag strider mot subsidiaritetsprincipen kommer parlamentet ha möjlighet att protestera. I debatten kallas detta ibland att vifta med gult kort. Förslaget är att om en tredjedel av medlemsländernas parlament protesterar mot en lag inom 6 veckor från att den blivit föreslagen, så måste EU-kommissionen motivera sig om de inte väljer att ändra eller dra tillbaka sitt förslag. Om hälften av medlemsländernas parlament protesterar kan man även tvinga fram en omröstning i ministerrådet i frågan, men den bestämmelsen kommer sannolikt inte att få någon betydelse i praktiken.

Det här förslaget är positivt eftersom det skapar en möjlighet för de nationella parlamenten att bli mer delaktiga, men det ska också understrykas att det är närmast löjeväckande svagt. Kraven för att EU-kommissionen ska tvingas tänka en gång till på ett förslag är alldeles för höga. Miljöpartiet förespråkar istället, i likhet med riksdagens före detta talman Björn von Sydow, att ett förslag automatiskt ska falla om en tredjedel av de nationella parlamenten protesterar.

5.7 Subsidiaritetsprövningen

Miljöpartiet välkomnar också med glädje förslaget om att de nationella parlamenten ska få möjlighet att be EU-domstolen pröva frågan om subsidiaritetsprincipen åsidosatts. Subsidiariteten inom EU har hittills varit mycket omtalad men sällan tillämpats. EU:s domstol har visserligen en lång historia av att verka i centraliserande riktning, men möjligheten att väcka talan är steg åt rätt håll. Det stora problemet inom EU är inte att EU bestämmer för lite utan för mycket, vilket bland annat har lett till en bristande demokratisk legitimitet och detaljreglering.

5.8 EG-rättens företrädare blir inte fördragsfäst

Det gamla förslaget till EU-konstitutionen innehöll en helt ny paragraf som fastslog EG-rättens företrädare framför medlemsländernas lagar. Den paragrafen finns inte med i den nya EU-grundlagen. Det tycker miljöpartiet är bra.

Det har hävdats att det inte spelar någon roll om man skriver in det i fördraget eller inte, eftersom EG-rätten redan har företräde i praktiken. Det stämmer dock inte helt. Det finns sedan länge en praxis i EG-domstolen om att EU:s lagar står över medlemsstaternas, men den har aldrig varit fördragsfäst och den har kunnat vägas mot andra omständigheter. EG-domstolen har till exempel hittills accepterat det svenska alkoholmonopolet, trots att det är ganska tveksamt enligt EG-rätten. Om det skrivits in i fördraget att EG-rätten står över medlemsländernas lagar hade dess företräde blivit principiellt och rättsläget hade förändrats. Detta hade bland annat kunnat påverka Systembolagets försäljningsmonopol.

5.9 Flexibilitetsklausul

Artikel 308 i EU-konstitutionen innebär också att EU får möjlighet att med enhällighet anta rättsakter på områden som inte angetts i fördraget. Detta innebär att det är EU som avgör vad EU ska ha makt att besluta. EU får därmed kompetens att åta sig nya kompetenser, så kallad kompetenskompetens. Denna gummiparagraf har tidigare funnits inom första pelaren, men utvidgas nu till att gälla näst intill hela EU. Detta kan anses bryta mot principerna för Sveriges statsskick och därmed Regeringsformens 10 kapitel, 5:e paragrafen.

5.10 Passarellerna

Den nya EU-grundlagen innehåller också ett antal så kallade passareller som regleras i EU-fördragets nya artikel 33.7. Passarell är ett franskt ord som betyder gångbro, och de innebär att Europeiska Rådet med enhällighet kan besluta om att avskaffa vetorätten så att kvalificerad majoritet ska kunna råda på områden där fördraget kräver enhällighet. De nationella parlamenten har visserligen 6 månader på sig att lägga in ett veto, men om de inte gör det förändras fördraget utan att ändringen måste ratificeras av medlemsstaterna. Det betyder att det blir betydligt lättare att i framtiden flytta mer makt till EU. Passarellerna gör det möjligt för EU att övergå från mellanstatligt till överstatligt beslutsfattande. Passarellerna innebär, precis som i fallet med flexibilitetsklausulen, att EU tillskansar sig kompetenskompetens. Passarellerna kan också anses bryta mot statsskickets grunder.

5.11 Äntligen en utträdesparagraf

En av de saker som miljöpartiet uppskattar med förslaget är införandet av en utträdesparagraf (artikel 35 i EU-fördraget). Det är bra att det tydliggörs att ett land har rätt att lämna EU, och det är också bra att det skapas en tydlig procedur för hur förhandlingarna om detta ska gå till. Med den utveckling av EU till en superstat som nu blir allt tydligare, och som förvandlar EU till något helt annat än det svenska folket röstade om 1994, hoppas vi att Sverige inom en inte alltför avlägsen framtid kommer att hålla en folkomröstning som ger oss anledning att använda oss av denna paragraf i praktiken.

5.12 Positivt med medborgarinitiativ

Den nya bestämmelsen om medborgarinitiativ i EU-fördragets artikel 8b.4 är i grunden ett positivt förslag, men som riskerar att bli tandlöst i praktiken. Förslaget innebär att man ska samla in minst en miljon namnunderskrifter för att uppmana

EU-kommissionen att anta/förkasta en rättsakt EU har befogenhet om. Det är dock bara fråga om en uppmaning, och varken EU-kommissionen eller EU-parlamentet behöver vidta någon åtgärd. Miljöpartiet hade gärna sett att det krävts färre än en miljon namnunderskrifter. Det påminner om reglerna för namninsamlingar vid kommunala folkomröstningar i Sverige, men i svenska kommuner måste ju de folkvalda i alla fall rösta om förslaget om man samlat in 5 procent av kommunmedborgarnas namnunderskrifter. Visserligen röstar kommunfullmäktige nästan alltid nej, men de folkvalda måste i alla fall uttrycka en åsikt. Den proceduren framstår dock som kraftfull i jämförelse.

6. EU: utrikespolitik

6.1 Alliansfriheten urholkas

Om den nya EU-grundlagen antas kommer den svenska alliansfriheten bli allvarligt undergrävd. I fördraget skiljer man inte längre mellan utrikes- och försvarspolitik. I paragraf 11.1 fastslås uttryckligen att det gradvisa fastställandet av en gemensam försvarspolitik är en del av utrikes och säkerhetspolitiken. I paragraf 17:2 förtydligar man ytterligare: "Den gemensamma säkerhets- och försvarspolitikerna skall omfatta den gradvisa utformningen av unionens gemensamma försvarspolitik. Den kommer att leda till ett gemensamt försvar, när Europeiska rådet med enhällighet har beslutat detta." Upprättandet av ett EU-försvar omnämns alltså inte längre som en möjlighet utan har förvandlats till en tidsfråga om när beslutet ska ske.

Om man vill kunna säga nej till förslaget om en EU-armé någon gång i framtiden måste man agera nu, innan principbeslutet skrivs in i EU:s grundlag.

I väntan på EU-arméns upprättande ska EU "tillförsäkras en handlingsförmåga baserad på civila och militära resurser" med resurser från medlemsstaterna. (Artikel 27:1) Medlemsstaterna måste sluta upp bakom EU:s gemensamma politik.

Miljöpartiet anser att varje EU-land själv ska förfoga över sitt försvar. Därefter kan länderna ställa sina kapaciteter till FN:s förfogande i de fall de anser sig ha anledning att ingripa militärt. Utvecklingen inom EU har lett till att en stående EU-armé kommit allt närmare ett förverkligande. Framväxten av EU:s utrikespolitik och den gradvisa övergången till en försvarsallians de senaste åren visar på en uppenbar statsbildningsprocess av EU.

Den nya EU-grundlagen artikel 27.7 innebär att EU omvandlas till en försvarsallians: "Om en medlemsstat skulle utsättas för ett väpnat angrepp på sitt territorium, är de övriga medlemsstaterna skyldiga att ge den stöd och bistånd med alla till buds stående medel i enlighet med artikel 51 i Förenta nationernas stadga. Detta skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik."

Skrivningen om den särskilda karaktären är ett fikonlöv för den militära alliansfriheten, men den förmår inte dölja vart utvecklingen är på väg.

6.2 Det blir en upprustningsplikt

EU-grundlagen fastslår också att: "Medlemsstaterna förbinder sig att gradvis förbättra sin militära kapacitet" (Artikel 27:3). EU-grundlagen förbjuder med andra ord nedrustning, och påbjuder till och med motsatsen. Det är både en dålig politik, och en fullkomligt absurd sak att skriva in i en grundlag. Miljöpartiet har krävt att den svenska regeringen ska agera för att få detta struket ur EU-grundlagen, men regeringen har inte ens velat lyfta frågan.

6.3 Militära operationer i EU:s namn

Den nya EU-grundlagen utvidgar möjligheterna till militära operationer i EU:s namn. Medlemsstaterna ska bidra till de mål som fastställs av ministerrådet genom att ställa civila och militära resurser till unionens förfogande. "De medlemsstater som tillsammans upprättar multinationella styrkor får även ställa dem till förfogande för den gemensamma säkerhets och försvarspolitik." (Artikel 27:3)

Det finns ingen begränsning till minröjning eller liknande icke kontroversiella insatser. Inte heller krävs beslut i FN:s säkerhetsråd för att EU-trupp ska kunna skickas utomlands. Istället öppnas för fullfjädrade EU-interventioner av samma slag som USA:s angrepp på Irak. Inget land ska kunna tvingas delta i en militär operation mot sin vilja, däremot kan ministerrådet "...anförtro genomförandet av ett uppdrag åt en grupp medlemsstater som så önskar och som förfogar över den kapacitet som krävs för ett sådant uppdrag..." inom unionens ram för att som det heter "...bevara unionens värden och tjäna dess intressen." (Artikel 27:5 och 29).

Denna "coalition of the willing euro-style" ska samråda med EU:s utrikesminister och informera ministerrådet om hur uppdraget fortsätter. Risker är dock uppenbara att medlemsstaterna inte garanteras verklig insyn och politisk kontroll över de militära insatser som genomförs i EU:s namn. Det faller utanför rimlighetens ram att ett land inom EU skulle kunna kalla sig alliansfritt samtidigt som andra länder utför militära interventioner i EU:s namn.

6.4 Solidaritetsklausul

Som om detta inte vore nog kommer Sverige också bindas av den så kallade solidaritetsklausulen, (artikel 188r), där det heter att "...unionen ska mobilisera alla instrument som står till dess förfogande, även militära resurser som medlemsstaterna tillhandahåller för att förhindra terroristhot på medlemsstaternas territorier." Eftersom definitionen av terroristhot idag är ytterst luddig och ger möjlighet till väldigt öppna och vida tolkningar är den föreslagna formuleringen minst sagt oroväckande.

Definitionens otydlighet kan illustreras av det bedrövliga faktumet att den första organisation som dömdes utifrån en lag som anpassats till EU:s terroristdefinition var Greenpeace Norden, som hade genomfört en fredlig protestaktion mot genmanipulerad mat i Danmark.

7. Mer makt i rättsliga frågor

7.1 Vetorätten slopas

EU-konstitutionen innebär att EU får mer makt när det gäller de Rättsliga och Inrikes Frågorna (RIF) och att vetorätten i dessa frågor begränsas kraftigt. Redan idag har EU:s beslutskompetens inom de rättsliga och inrikes frågorna påverkat Sveriges möjlighet att på ett självständigt sätt bygga upp ett alternativ för omvärlden i fråga om solidarisk flyktingpolitik, effektivt och humant polis- och straffrättsarbete och gränskontroller som försvårar för droger att komma in i landet. Mot bakgrund av detta är Miljöpartiet starkt skeptiskt till ännu mera överstatlighet inom dessa politikområden.

Miljöpartiet är positiva till den fria rörligheten för personer inom EU, och vill utvidga den till hela Europa, men anser inte att man från centralt håll i EU ska beskära den genom så kallade kompensatoriska åtgärder. Vi ser inte några goda skäl för att inom EU organisera samarbete mellan medlemsstaternas polismyndigheter utan tror att detta kan ske inom andra, mer mellanstatliga, samarbetsorgan.

7.2 Nej tack till EU-polis

Utvecklingen inom det operativa polissamarbetet går nu mycket fort, och det sker helt utan bredare debatt. Den nya EU-konstitutionen driver på den utvecklingen. Miljöpartiet anser inte att till exempel EU:s polisbyrå Europol ska ha operativ befogenhet i de enskilda medlemsländerna. Vi tror inte heller på överstatlighet inom detta område utan tror att det är viktigt att betona enskilda staters roll att, i samarbete med andra, bekämpa alla typer av brottslighet. Vi anser att det är bättre om polissamarbete sker inom andra, mindre överstatliga, samarbetsorgan som till exempel internationella polisbyrån Interpol.

Vi avfärdar också tanken på varje beslutsfattande med annat än enhällighet i dessa frågor och ser farhågor i en utveckling som innebär att lagar ska kunna bli bindande utan att beslutas i nationella parlament. Risken med att bygga upp nya överstatliga byråkratier som ska reglera medlemsstaternas insatser på dessa områden är också att resurser förlösas. Rikspolisstyrelsen har också varnat för risken att detta "kraftigt kan påverka nationella operativa myndigheters verksamhet och resursutnyttjande, dock utan att reella och angelägna operativa resultat därför med säkerhet kan uppnås".

7.3 Nej till harmonisering av straffrätten

Den nya EU-konstitutionen tar också steg mot att man likriktar EU-ländernas strafflagstiftning. Miljöpartiet motsätter sig kraftigt en harmonisering av straffrätten. Det vore fördelaktigt med ett samarbete på detta område för att eliminera så kallade "safe-havens", och det är ett av de områden medlemsstaternas resurser istället borde koncentreras på. Vi ser dock inget egenvärde i att strafflagstiftningen ska bli lika i medlemsländerna. Medlemsländernas syn på straffrättsliga frågor och påföljd skiljer sig åt på väsentliga punkter, till exempel vad gäller synen på narkotikabrott.

7.4 Åklagarmyndighet

Det nya fördraget förebådar inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet. Beslutet ska tas med enhällighet av medlemsstaterna men någon ändring i fördraget kommer inte att behövas. Miljöpartiet ser inget behov en åklagarmyndighet då det kommer att flytta ytterligare makt till EU och i förlängningen kan få mycket vittgående konsekvenser som en federal strafflag och federala domstolar i linje med vad som gäller i till exempel USA. Att denna paragraf finns med i fördraget är ytterligare en seger för de krafter som vill förvandla EU till en stat. Förslaget om en europeisk åklagarmyndighet har utsatts för hård kritik av såväl Riksåklagaren och Ekobrottsmyndigheten.

8. Rättighetsstadgan

I EU:s rättighetsstadga beskrivs de fri- och rättigheter som EU erkänner att varje människa har. Det gäller till exempel religions-, yttrande- och mötesfrihet. EU:s rättighetsstadga har dock varit kontroversiell i vissa länder. EU-toppmötet föreslog därför att den ska göras juridiskt bindande genom en hänvisning till en bilaga istället för att föras in i fördraget i sin helhet.

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna innehåller många vackra ord, men om man tittar närmare på texten ser man att den ofta är utformad på ett sätt som inte lägger några onödiga hinder i vägen för politiker som vill agera på ett sätt som strider mot rättigheterna. Stadgan är utformad för att inte förplikta EU:s politiker till att göra något de inte vill göra, och det märks om man läser den. Vissa delar av rättighetsstadgan är uppenbart överflödiga. Vissa rättigheter existerar enbart "på de villkor som fastställs i nationell lagstiftning och praxis." Det vaga språkbruket i stadgan är ingen slump. Meningen med stadgan är att den ska låta bra, inte att den ska ställa till problem för regeringarna.

Så vad innebär då detta i praktiken? Det är ytterst oklart. Samtliga EU:s medlemsländer har redan undertecknat Europarådets konvention om mänskliga rättigheter, och medborgarna har redan ett väl utbyggt rättighetsskydd genom den. När det gäller Europakonventionen finns det också en klar och tydlig praxis som byggts upp av Europadomstolen i Haag kring hur rättigheterna ska tolkas. Det förklaras också i fördraget att när Europakonventionens rättigheter är mer långtgående än Stadgans rättigheter så är det Europakonventionens praxis som gäller.

8.1 EU som juridisk person

För att komplicera frågan om rättighetsstadgan ytterligare innebär den nya EU-konstitutionen också att EU ska få status som juridisk person. Det mest omtalade motivet till detta är att EU då också ska kunna underteckna Europarådets konvention om mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. I detta sammanhang är det dock värt att påminna sig om att samtliga EU-länder redan undertecknat Europakonventionen, så det skulle inte bli någon skillnad. Motivet är givetvis istället att EU framöver ska ha möjlighet att underteckna fler och mer kontroversiella

internationella avtal utan att medlemsländerna ska behöva ratificera dessa. Miljöpartiet anser inte att EU ska få status som juridisk person.

9. Nej till en enhetlig asylpolitik

EU-konstitutionen syftar till att upprätta en asylpolitik på EU-nivå. EU-ländernas flyktingpolitik har det senaste decenniet hårdnat betydligt. Ett konkret exempel på hur detta manifesterat sig är genom införandet av regler om dryga böter i ett transportöransvar som i praktiken lägger ansvaret att bedöma vem som ska ha möjlighet att söka asyl i ett EU-land på de anställda hos flygbolagen.

Risken är att det som fördraget utmålar som ett område med "frihet, säkerhet och rättvisa" i framtiden kommer att utveckla sig till ett område med övervakning, kontroll och så få flyktingar som möjligt. I förslag på detta område har man konsekvent strukit alla formuleringar som talat om minimistandarder. Detta visar tydligt i vilken riktning utvecklingen går. Miljöpartiet anser att Sverige måste agera för att medlemsstaterna uttryckligen ska ha kvar rätten att föra en bättre och mer solidarisk flyktingpolitik.

10. Ökad öppenhet i EU

10.1. Övergripande

Förslaget innehåller vackra ord om öppenhet och insyn, men även förslag som går i den riktningen. Frågan är dock hur mycket som kommer att förverkligas i praktiken. Öppenheten är en stridsfråga inom EU som inte avgjorts i fördraget utan hänskjuts istället till en framtida EU-lag som vi ännu inte vet hur den kommer att se ut.

Den övergripande tendensen är positiv, men det är anmärkningsvärt att just öppenheten saknas helt i den långa listan av målsättningar för EU, samtidigt som den också försvinner ur portalparagrafen. Det bakslaget kan ha stor betydelse med tanke på att frågan om öppenhet till syvende och sist kan komma att avgöras av EUs domstol. Vi beklagar att öppenheten inte fördes in bland målen för EU när den nu försvinner ur portalparagrafen. Det finns en risk att öppenheten trots de vackra orden och de positiva åtgärderna ändå riskerar att ta ett steg tillbaka i EU-sammanhang.

Den nya EU-grundlagen innebär också att det skrivs in i fördraget att ministerrådets möten ska vara öppna när ministerrådet ägnar sig åt lagstiftande. Det är bra, men de arbetsgrupper där förhandlingarna förs och upp till 80 procent av lagarna i praktiken redan antas komma även i fortsättningen att vara slutna. Risken är att ännu mer beslut kommer att flyttas till denna nivå.

En positiv sak med den nya EU-konstitutionen är att de nationella parlamenten och EU-parlamentet enligt förslaget föreslås få ökad insyn i Europol, Eurojust, och den nya kommittén för operativt samarbete. Avsaknaden av parlamentariska kontrollmöjligheter på dessa områden är en stor brist. Vi noterar dock att frågan om hur mycket insyn parlamenten ska ha ännu inte är avgjord utan ska regleras genom kommande överstatlig lagstiftning. Vi anser att regeringen måste verka med kraft,

oavsett om EU-grundlagen antas eller inte, för att ge parlamenten rimliga möjligheter att utföra sin demokratiska kontrollfunktion.

10.2 Kräv meddelarfrihet för anställda av EU

De som är anställda inom EU-byråkratin saknar fortfarande meddelarfrihet. Anställda som vågar kritisera och avslöja korruption och ineffektivitet drabbas fortfarande av sanktioner, och riskerar omplacering eller avskedande. För att komma tillrätta med EU-byråkratins omfattande problem måste EU:s anställda tillförsäkras yttrandefrihet och meddelarfrihet. EU borde välkomna, inte avvisa, så kallade "whistle-blowers". Miljöpartiet anser att Sverige ska arbeta för en stärkt yttrandefrihet för de EU-anställda och beklagar djupt att både den nuvarande och den förra regeringen försummat att driva frågan vid regeringskonferenserna.

11. Ökad makt till EU i fler frågor

11.1 Rymdpolitik

EU-konstitutionen föreslår vidare att rymdpolitiken blir ett politikområde inom EU. Sverige är redan idag ett av världens mest aktiva länder när det gäller rymdforskning och det borde ligga i vårt intresse att maximera det nationella inflytandet över rymdpolitiken. Frågorna sköts redan idag av ett samarbete med ESA, där även Norge och Schweiz är medlemmar. Detta har dessutom en koppling till försvarspolitiken som inte ska förringas. Vi ställer oss högst tveksamma till att låta dessa frågor avgöras i EU.

11.2 Idrottspolitik

EU-konstitutionen föreslår också att idrottspolitiken blir en EU-angelägenhet. Såväl den svenska idrottsrörelsen som den tidigare regeringen har stora tveksamheter gentemot att fördragsreglera idrotten och ser farhågor i bristande självständighet. Ska idrottspolitiken överhuvudtaget vara en EU-fråga måste idrottens särart och idrottsorganisationernas självständighet framhållas i EU-konstitutionen. Talet om "idrottens europeiska identitet" lyfter fler frågetecken än det rästar ut, här verkar finnas andra ambitioner som snarare är identitetsbyggande än idrottspolitiska.

12. Miljöfrågorna glömdes bort

12.1 Klimatskrivningen

Artikel 174 i EG-fördraget om miljö kommer att förtydligas så att det framgår av fördraget att EU kan främja internationella åtgärder för att lösa klimatproblemen. Detta är dock något som EU redan gör. Det här är en rent symbolisk skrivning och den innebär ingen förbättring av EU:s möjligheter att jobba med klimatfrågan, vilket även statsminister Fredrik Reinfeldt (m) erkände på återsrapporteringen efter toppmötet.

12.2 Miljögarantin

EU:s nya grundlag innehåller fortfarande inte någon miljögaranti. Marknadens krav är fortfarande överordnade miljön. Inte heller öppnar fördraget upp nya möjligheter till att inför koldioxidskatter. EU:s jordbrukspolitik och fiskepolitik är fortfarande inskrivna i fördraget. Miljöpartiet vill ha kraftiga reformer kring frågan om klimatet och ansvaret för miljön, alternativt ett avskaffande av EU:s miljöförstörande jordbrukspolitik, men det kommer att vara mycket svårt så länge den är inskriven i fördraget.

12.3 Euratom blir kvar

Tyvärr finns fortfarande Euratom-fördraget kvar i EU-konstitutionen, vilket vi beklagar djupt. Euratomfördrag är ett fördrag sedan 1950-talet som handlar om att främja kärnkraften i EU. Miljöpartiet anser i likhet med miljöörelsen att detta protokoll bör strykas. Istället bör EU satsa på förnyelsebara energikällor och införa ett protokoll om hållbar utveckling.

13. Inget undantag från EMU

Det svenska folket röstade nej till EMU i folkomröstningen år 2003. Vår ekonomiska utveckling sedan dess har varit bättre än utvecklingen i EMU-länderna och ja-sidans skrämselfpropaganda har därmed kommit på skam. Till och med den moderate finansministern Anders Borg (m) erkänner att det varken finns några nämnvärda ekonomiska eller politiska kostnader av att inte vara med i EMU.

Miljöpartiet anser att folkomröstningens tydliga resultat ska respekteras och att Sverige ska söka få ett juridiskt grundmurat undantag från EMU på samma sätt som Storbritannien och Danmark redan har. Detta har dock regeringen vägrat att ens lyfta i förhandlingarna, och det kan ställa till problem i framtiden.

De andra medlemsländerna i EU har hittills accepterat Sveriges ensidigt deklarerade undantag av politiska skäl, men det är osäkert hur länge folkomröstningens utfall kommer att respekteras. En bättre lösning vore givetvis om Sverige förhandlade om ett undantag på samma sätt som Danmark och Storbritannien har gjort.

14. Sverige måste ha en folkomröstning

Sammanfattningsvis kan man konstatera att förslaget på EU-konstitution, eller reformfördrag, mycket tydligt leder till ökad makt för EU och därmed minskat makt till de nationella parlamenten.

Det är redan väl känt att försöken att förklara att detta nya reformfördrag är väsentligt annorlunda än den tidigare EU-konstitutionen totalt har misslyckats. Tyvärr verkar det dock så att de länder som tidigare förkastat EU-konstitutionen i folkomröstningar, Nederländerna och Frankrike, inte kommat att arrangera någon ny folkomröstning. Hittills har Irland meddelat att man kommer att arrangera en folkomröstning. Diskussion pågår i bland annat Storbritannien och Danmark ifall man ska folkomrösta.

Miljöpartiet i Sverige anser bestämt att det ska arrangeras en folkomröstning i Sverige. För oss är det ohållbart att förvägra folket chansen att yttra sig om en så stor fråga som detta. Det nya fördraget är inget annat än EU-konstitutionen i nya kläder, och om EU-anhängarna menar allvar med de vackra orden om en "medborgarnas union" kan de svårligen säga nej till fråga folket. Det ligger onekligen en hel del i Frankrikes före detta premiärminister Jean-Pierre Raffarin uttalade att "en sann europé kan inte vara emot en folkomröstning".

Låt folket bestämma!